

Sygn. akt VI Gz 28/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 luty 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Walus Rząsa

SO Anna Harmata (spr.)

Protokolant: Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 12 luty 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa : (...) Sp. z o.o. w Ś.

przeciwko: „(...)” SE w R.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 13 listopada 2015r., sygn. akt V GNc 4017/15

postanawia:

I. oddalić zażalenie,

II. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu sprawę.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w W..

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że powód pozwem dochodzi zwrotu kosztów pojazdu zastępczego. Na uzasadnienie właściwości miejscowej powód wskazał, że ustalił ją zgodnie z art. 34 kpc w zw. z art. 454 kc oraz 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, skoro siedziba powoda jak i miejsce spełnienia świadczenia pieniężnego pozwanej (rachunek bankowy powoda) są w R.. W sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o przekazanie sprawy do sądu właściwego miejscowo dla strony pozwanej wskazując, że sporne roszczenie nie wynika z umowy, lecz z ustawy, stron nie łączy żaden stosunek umowny, a powód w sprawie nie jest ani poszkodowanym ani uprawnionym z umową ubezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe oraz cytując treść art. 20 ustawy z dnia 22.05.2013r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DZ.U. z 2003 r. nr 124, poz. 1152 z późn zm.) Sąd Rejonowy w Rzeszowie przyjął, że w sprawie nie zachodzą przesłanki właściwości

miejscowej tego Sądu i uzasadniona w sprawie jest właściwość ogólna, czyli określana ze względu na siedzibę pozwanego. Umowa cesji wierzytelności nie zmieniła bowiem podstawy dochodzonego roszczenia i sytuacji prawnej cesjonariusza, który w związku z cesją stał się jedynie wierzycielem – beneficjentem świadczenia wynikającego z umowy łączącej sprawcę szkody (ubezpieczającego) z ubezpieczycielem. Powód nie jest więc ani poszkodowanym, ani uprawnionym z umowy ubezpieczenia, a powód nie może powoływać się na właściwość wynikającą z miejsca jego siedziby jeżeli jednocześnie właściwość ta nie wynika z miejsca zamieszkania lub siedziby cedenta, który był poszkodowany.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie V Wydziałowi Gospodarcemu do dalszego prowadzenia, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu powód zarzucił, że w wyniku zawartej z poszkodowanym umowy cesji wierzytelności wstąpił w miejsce uprawnionego stając się wierzycielem, a w razie przelewu wierzytelności pieniężnej zapłata należności powinna być dokonana w miejscu zamieszkania lub w siedzibie cesjonariusza. Jeżeli dłużnik nie spełnia świadczenia dobrowolnie, wierzyciel może wytoczyć powództwo o zapłatę należności przed sąd właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy wg przepisów o właściwości przemiennej, a zasady te obowiązują również w sytuacji, gdy zmiana miejsca spełnienia świadczenia jest konsekwencją zmiany osoby wierzyciela wskutek zawartej umowy cesji wierzytelności. Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniach z dnia 21.04.2005r. sygn. akt III CZP 17/05 i z dnia 16.11.2012r. sygn. akt III CZP 69/12 powód wskazał, iż możliwości powoływania się na właściwość przemienną sądu wynikającej z art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) nie wyłącza okoliczność, że powód jest cesjonariuszem wierzytelności przysługującej uprzednio wobec pozwanego cedentowi, który nie uczestniczy w sporze. Podstawą dochodzonego przeciwko pozwanemu roszczenia nie jest bowiem umowa przelewu wierzytelności na rzecz powoda, gdyż z chwilą dokonania tej cesji nastąpił tylko skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego przysługującej wcześniej cedentowi wierzytelności wobec jego dłużnika. Zmienia się więc jedynie osoba wierzyciela, ale nie zmienia się charakter roszczenia o zapłatę wobec dłużnika, celem zaspokojenia wierzytelności przysługującej już nowemu wierzycielowi.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Wg pozwanego przytoczony przepis odnosi się niewątpliwie jedynie do poszkodowanych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, nie zaś osób na które zostały jedynie scedowane uprawnienie dochodzenia roszczeń z nich wynikających.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, chociaż twierdzenia zażalania i przytoczone stanowisko Sądu Najwyższego w powołanych postanowieniach Sąd Okręgowy co do zasady podziela.

Stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2013r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) powództwo o roszczenie wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych lub obejmujące roszczenia z tytułu tych ubezpieczeń można wytoczyć bądź wg przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Powyższy przepis stanowi uregulowanie szczególne (lex specialis) w zakresie właściwości miejscowej sądów dla powództw wynikających z umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Ma to zasadnicze znaczenie dla podjęcia oceny zarzutów zażalania. Wg Sądu Okręgowego w sprawach z powództwa wynikającego z ubezpieczenia obowiązkowego o właściwości miejscowej decyduje miejsce zamieszkania (albo siedziby) pozwanego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, nie zaś siedziba (miejsce zamieszkania) wierzyciela. Zawarcie umowy przelewu wierzytelności nie prowadzi do zmiany sytuacji prawnej cesjonariusza, a przelew wierzytelności na rzecz powoda nie jest podstawą dochodzonego roszczenia. Z chwilą cesji następuje tylko skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego cedenta (poszkodowanego) przysługującej mu wierzytelności wobec jego dłużnika. Zmienia się zatem jedynie osoba wierzyciela, nie ulega zaś zmianie charakter jej roszczenia o zapłatę wobec dłużnika (postanowienie

SN z dnia 16.11.2012r. sygn. akt III CZP 69/12). Oznacza to, że w dalszym ciągu mamy do czynienia z roszczeniem z tytułu czynu niedozwolonego (ciągłość przedmiotowa), lecz mimo cesji nie ulega wątpliwości, że powód nie staje się poszkodowanym w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powód może jednak korzystać z właściwości przemiennej uregulowanej w art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, co za stanowiskiem Sądu Najwyższego w powołanych przez powoda postanowieniach przyjmuje Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym przedmiotowe zażalenie. Jednak tylko w granicach tej regulacji. Oznacza to tylko tyle, że powództwo przeciwko ubezpieczycielowi winno być dochodzone przed sądem właściwości ogólnej (wg siedziby pozwanego), lub – z powołaniem na właściwość przemianą – wg miejsca zamieszkania poszkodowanego, którym był cedent. Powód nie ma podstaw powoływać się na właściwość wynikającą z jego siedziby (miejsca zamieszkania) lub wynikającą z miejsca świadczenia zgodnego z jego siedzibą.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 kpc pozew powinien w miarę potrzeby zawierać przytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość sądu. W przedmiotowej sprawie powód czyniąc zadość temu obowiązkowi, dla uzasadnienia właściwości przemiennej Sądu Rejonowego w Rzeszowie, w sposób jednoznaczny powołał się na własną siedzibę – w Ś., nie zaś na miejsce zamieszkania poszkodowanych, którzy zresztą jak wynika z treści sprzeciwu zamieszkują w W.. Wbrew stanowisku powoda powołane w zażaleniu postanowienia Sądu Najwyższego nie stanowią o tym, że w przedmiotowym stanie faktycznym cesjonariusz może powoływać się na właściwość przemianą determinowaną jego siedzibą, lecz co najwyżej siedzibą (miejscem zamieszkania) poszkodowanego.

W tym stanie rzeczy, stwierdzając bezzasadność argumentacji zażalenia Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc orzekł, jak na wstępie.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)